

УДК 621.2

Кравченко М. В., директор (ПАТ «СВС – Дніпро», м. Київ)

ДОСВІД ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СВС-ДНІПРО» НА ГІДРОЕНЕРГЕТИЧНИХ ОБ'ЄКТАХ УКРАЇНИ

Робота присвячена аналізу досвіду діяльності ПрАТ «СВС-Дніпро» на гідроелектростанції України.

Ключові слова: гідроелектростанція, СВС-Дніпро.

Стійкий розвиток гідроенергетики – це основа стабільного розвитку нашої Держави.

Переваги гідроелектростанцій очевидні – постійно поновлюваний самою природою запас енергії, простота експлуатації, відсутність забруднення навколишнього середовища. Гідроенергетика надає системні послуги (частоту, потужність), є ключовим елементом забезпечення системної надійності Єдиної Енергосистеми країни, в її розпорядженні більше 90% резерву регульовальної потужності. З усіх існуючих типів електростанцій саме ГЕС є найбільш маневреними і здатні, при необхідності, швидко суттєво збільшити обсяги виробітку, покриваючи пікові навантаження.

Питання функціонування та розвитку гідроенергетики на сучасному етапі актуальні, першочергової важливості. І забезпечити їх вирішення можливо спільними зусиллями членів Всеукраїнської суспільної організації «Асоціація Укргідроенерго», яку очолює шановний Семен Ізраїльович Поташник – Герой України, кандидат технічних наук, професор, віце-президент НАК «Енергетична компанія України».

Розглянемо діяльність та напрямки роботи ПрАТ «СВС-Дніпро» – члена Асоціації «Укргідроенерго».

ПрАТ «СВС-Дніпро» – багатопрофільне будівельно-монтажне підприємство, створене 20 років тому (1993 р.). З появою ринкових економічних умов, починаючи з 90-х років, компанія освоїла основні напрямки діяльності – надання послуг суб'єктам господарювання різних форм власності у проектуванні об'єктів цивільного та промислового призначення та будівництві електро-, тепlopостачання, підстанцій, із застосуванням новітніх технологій, оптимізацією виробничих процесів та мінімізацією витрат.

Гордість підприємства – дружня команда висококваліфікованих та досвідчених спеціалістів, чисельність яких на сьогоднішній день досягає 900 чоловік, з них близько 200 – інженерно-технічний персонал.

Більшість керівників підрозділів підприємства пройшли навчання у відомих фахівців Міжнародного інституту з керування проектами (PMI) за напрямками: «Корпоративне керування проектами» (Рассел Арчибальд, PMP, FPMP), «Постановка критеріїв успіху проектів» (Володимир Ліберзон. PMP) та «Організація ефективних команд керування проектами» (Едвард Ферн, MS,PMP) та брали участь у реалізації великих будівельних та енергетичних проектів, серед яких Чорнобильська, Смоленська та Хмельницька АЕС, Каскад Дніпровських ГЕС, Асуанська ГЕС (Єгипет), АЕС «Хурагуа» (Куба), ТЕС «Жижель» (Алжир), перша в Україні КЛ 330 кВ «ТЕЦ Придніпровська – ПС «Пічна», ПС 330 кВ «Сімферополь – Севастополь», Дністровська ГАЕС та багато інших.

У своїй виробничій діяльності компанія орієнтується на комплексний підхід, який передбачає управління проектом від початкової стадії – отримання технічних умов та розробки проектно-кошторисної документації, до виконання всього комплексу робіт, передбачених проектом, та передання проекту в експлуатацію.

Якість виконуваних робіт гарантується впровадженою та підтвердженою органом із сертифікації «TÜV Rheinland InterCert» системою менеджменту якості ISO 9001:2008.

Структура ПрАТ «СВС-Дніпро», наявність виробничої бази та існуючі ділові зв'язки дозволяють працювати автономно на значному віддаленні від місць основної дислокації, застосовувати різноманітне сучасне обладнання, будівельні та оздоблювальні матеріали. ПрАТ «СВС-Дніпро» має парк машин, механізмів та оснащення для здійснення всього комплексу монтажних, загальнобудівельних та спеціальних робіт.

Маючи такий солідний виробничо-технічний потенціал та висококваліфіковані трудові ресурси, ми досконало оволоділи прогресивними технологіями в галузі улаштування зовнішніх мереж електро- та тепlopостачання, монтажу електрообладнання, монолітного домобудівництва та загальнобудівельних робіт загалом.

Щороку збільшуючи обсяги робіт, виконаних власними силами, ПрАТ «СВС-Дніпро» значно розширило сферу своєї діяльності. Ми заявили про себе не тільки як про виконавця, але й як про серйозного генпідрядника та компанію, яка керує проектом в цілому.

«Завжди на крок попереду!» – гасло нашого підприємства.

Протягом свого існування ПрАТ «СВС-Дніпро», будучи членом Всеукраїнської суспільної організації «Асоціація Укргідроенерго», активно приймає участь у реалізації проектів з реконструкції та будівництва об'єктів гідроенергетики України.

Одним з основних замовників ПрАТ «СВС-Дніпро» є ВАТ «Укргідроенерго» - найбільша гідроенергогенеруюча компанія України, в склад якої входять 9 станцій на річках Дніпро та Дністер.

Спеціалісти ПрАТ «СВС-Дніпро» має досвід роботи на шістьох гідроелектростанціях України, а саме:

1. Київська ГЕС

Таблиця 1

Перелік робіт, які виконало «СВС-Дніпро» на об'єкті

Період виконання робіт	Перелік робіт
1	2
2003-2004 рр.	- реконструкція агрегатів №6 та №7; - улаштування зовнішнього освітлення верхнього б'єфу та лівобережного устою; - реконструкція ВРП-110 кв (з заміною обладнання)
2005 р.	- реконструкція гідроагрегату №8
2006 р.	- реконструкція ВРП-110 кв (з заміною обладнання); - монтаж КТПВП 6 кв з улаштуванням кабельних трас та прокладкою кабельної лінії 6 кв (загальна довжина 11,1 км);
2007 р.	- реконструкція гідроагрегатів №10 та №19; - реконструкція системи електропостачання насосів відкачки та дренажу блока №2.
2008 р.	- реконструкція гідроагрегатів №11 та №17
2009-2010 рр.	Реконструкція блока №2: - будівельно-монтажні та електромонтажні роботи з заміни силового блочного трансформатора; - реконструкція гідроагрегатів №5, 6, 7, 8; - реконструкція ВРП-110 кв та ЗРП 6 кв; - улаштування кабельних трас та прокладка силових та контрольних кабелів.

продовження табл. 1

1	2
2009-2011 рр.	Реконструкція блоку №3: - будівельно-монтажні та електромонтажні роботи з заміни силового блочного трансформатора; - реконструкція гідроагрегатів №9, 10, 12; - реконструкція ВРП-110 кВ та ЗРП 6 кВ; - улаштування кабельних трас та прокладка силових та контрольних кабелів.
2012 р.	Роботи з реконструкції блоку №5: - улаштування системи збудження, управління та регулювання, власні потреби постійного та змінного струму; - реконструкція роз'єднувачів 110 кВ; - встановлення трансформатора струму та роз'єднувача 110 кВ; - монтаж КРУ 6,3 кВ; - монтаж комірок генераторних вимикачів; - зовнішні підключення контрольних кабелів; - наладка електричних захистів гідроагрегатів.

2. Київська ГАЕС

Таблиця 2

Перелік робіт, які виконало «СВС-Дніпро» на об'єкті

Період виконання робіт	Перелік робіт
1	2
2003-2004 рр.	- реконструкція Блоку №1 (гідроагрегати № 1, 2, 3).
2010-2011 рр.	- заміна комірок КРУ-10 кВ.

продовження табл. 2

1	2
2012 р.	Роботи з заміни щита постійного струму: - демонтаж існуючого щита постійного струму; - монтаж металоконструкцій під встановлення щита постійного струму та зарядних пристроїв; - монтаж металоконструкцій для кабельно-провідникової продукції; - монтаж роз'ючення кабельно-провідникової продукції з нанесенням вогнезахисного покриття (загальна довжина 7 км); - виконання пусконаладжувальних робіт.

3. Дністровська ГЕС

Таблиця 3

Перелік робіт, які виконало «СВС-Дніпро» на об'єкті

Період виконання робіт	Перелік робіт
1	2
2010 р.	Виконання комплексу будівельних та електромонтажних робіт з реконструкції комірок В-30, В-32, В-62 на ВРП-330 кВ: - заміна силових вимикачів, вимірювальних трансформаторів струму та напруги 330 кВ; - улаштування кабельних трас та прокладка силових та контрольних кабелів.

1	2
2012 р.	Роботи з реконструкції комірок В-10, В-11 та В-12 на ВРП-330 кВ: -заміна вимикачів 330 кВ – 3 шт.; -будівельні роботи з заміни обладнання; -заміна 9 шт. трансформаторів струму, 3 шт. трансформаторів напруги та ошиновка 3 комірок ВРП-330 кВ; -монтаж розлучення кабельно-провідникової продукції з нанесенням вогнезахисного покриття (загальна довжина 20 км); -монтаж металевих та залізобетонних конструкцій; -виготовлення та монтаж опор під ТС та ТН; -улаштування збірних залізобетонних кабельних каналів; -улаштування монолітних фундаментів під шинні опори та заземлювачі.

4. Ташликська ГАЕС

Таблиця 4

Перелік робіт, які виконало «СВС-Дніпро» на об'єкті

Період виконання робіт	Перелік робіт
2006 р.	- монтаж КТПВП 6 кВ на водоприймачі з улаштуванням кабельних трас та прокладанням кабельної лінії 6 кВ; - улаштування кабельних трас та прокладка силових та контрольних кабелів для різних систем, вузлів та агрегатів станції.

5. Канівська ГАЕС

Перелік робіт, які виконало «СВС-Дніпро» на об'єкті

Період виконання робіт	Перелік робіт
2012 р.	- реконструкція системи дренажу та осушення генераторів блоку №6; - реконструкція системи технічного водопостачання; - реконструкція регулятора швидкості; - реконструкція системи вентиляції ЗРУ; - заміна системи збудження; - заміна генераторних струмопроводів; - заміна генераторних вимикачів з трансформаторами струму та роз'єднувачами; - заміна системи власних потреб; - заміна бетонного реактора; - заміна КРУ-6,3 кВ, роз'єднувачів 110 кВ, трансформатора напруги.

6. Дністровська ГАЕС

Одним із значних досягнень в даній сфері діяльності компанії у 2008-2009 роках, стало виконання фахівцями ПрАТ «СВС-Дніпро» у складі консорціуму «НВО Укргідроенергобуд» комплексу будівельно-монтажних робіт однієї з найбільших у світі гідроакмулюючих електростанцій – Дністровської ГАЕС.

Дністровська ГАЕС у м. Новодністровськ є першою в Європі (шостою в світі) за масштабами – проектна потужність її (7 насосів – тур-

бін) у турбінному режимі складає 2268 МВт, а в насосному – 3010 МВт.

Для забезпечення зв'язку ГАЕС з ОЕС України було передбачено спорудження унікального, єдиного в Україні комплектного розподільчого пристрою номінальною напругою 330 кВ з елегазовою ізоляцією.

Роботи з монтажу КРУЕ-330 кВ Дністровської ГАЕС були виконані спеціалістами ПрАТ «СВС-Дніпро» під керівництвом шеф-інженерів концерну ABB.

В приміщенні КРУЕ-330 кВ було передбачено встановлення 4 груп вимикачів (всього 12 полюсів). Доставка обладнання була здійснена автотранспортом безпосередньо з заводу ABB Switzerland Ltd (Цюрих, Швейцарія) на майданчик для монтажу. Для доставки всього обладнання (загальна вага 212 т) було залучено 30 спеціалізованих автопоїздів.

В стислі терміни було змонтовано 12 полюсів вимикачів (з трансформаторами струму, з'єднувальними елементами, роз'єднувачами та шафами управління вимикачами), прокладено близько 8 км контрольних та силових кабелів, виконана вторинна комутація.

На пристанційному вузлі, в районі виходу електропроводів до ПЛ-330 кВ, було змонтовано 31 металоконструкцію опор під шинопроводи.

Після завершення монтажу всіх конструктивних елементів КРУЕ-330 кВ, конструкцію було передано під вакуумування та заповнення елегазом. Крім того, було змонтовано і запущено в роботу систему моніторингу наявності кисню в приміщенні (перевірка наявності витоку елегазу).

Для проведення пофазних високовольтних випробувань з м. Чебоксари (Росія) було доставлено унікальну високовольтну лабораторію. Після успішних випробувань, обладнання першої черги КРУЕ-330 кВ було передано в експлуатацію.

В 2012 році на Дністровській ГАЕС був виконаний монтаж модулів комірки №3 (ВЛ «Бар») КРУЕ-330 кВ та елегазових струмопроводів всередині приміщення ГАЕС з виходом їх на кінцеву опору ВЛ.

Всі роботи виконані на високому професіональному рівні, з дотриманням вимог нормативної, проектної та технологічної документації, а також в повній відповідності з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки та вимогами Замовника. Організація робіт та їх проведення виконувались з належним контролем якості, відповідно графіку виконання робіт. Змонтоване обладнання працює надійно з дотриманням проектних параметрів.

Розвиваючи велику гідроенергетику, хотілося б звернути увагу на перспективи розвитку й малої гідроенергетики України, так як існують цілі регіони, де зайнятість населення і його життєві блага безпосередньо залежать від своєчасної доставки органічного палива, у той час, як у більшості з них є невичерпні запаси надійного поновлюваного джерела електричної енергії – води. Реальним виходом з такої ситуації може стати відновлення ролі малої гідроенергетики як альтернативного джерела енергії. А сучасний рівень техніки дає змогу створювати обладнання для малих, міні- та мікро-ГЕС, що при роботі на незалеж-

ного споживача забезпечує якість електричної енергії, яка не поступається за своїми параметрами електроенергії великих теплових і гідроелектростанцій. Малу гідроенергетику, варто використовувати у віддалених і важкодоступних районах, де немає ліній електропередачі, а постачання органічного палива пов'язане з великими часовими, технічними й фінансовими труднощами. Всю територію країни важко повністю охопити мережею централізованого електропостачання, тому, з урахуванням особливостей території, доцільно максимально використовувати природне екологічно чисте поновлювальне джерело енергії – воду, відновивши старі та спорудивши нові малі та міні-ГЕС, які могли б успішно забезпечувати споживачів дешевою електричною енергією.

Рецензент: д.т.н., професор Рябенко О. А. (НУВГП)

Kravchenko M. V., Director (PJSC "SVS – Dnepr", Kyiv)

**EXPERIENCE OF MANUFACTURING
PJSC «SVS-DNEPR" ON HYDRO POWER UKRAINE**

The work analyzes the experience of JSC «SVS-Dnepr" for Ukraine hydroelectric power plant.

Keywords: hydroelectric power plant, SVS-Dnepr.

Кравченко Н. В., директор (ЧАО "СВС – Днепр», г. Киев)

**ОПЫТ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
ЧАО «СВС-ДНЕПР» НА ГИДРОЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ
ОБЪЕКТАХ УКРАИНЫ**

**Работа посвящена анализу опыта деятельности
ЧАО «СВС-Днепр» на гидроэлектростанциях Украины.**

Ключевые слова: гидроэлектростанция, СВС-Днепр.
